

Kıyı Kanunu - Kıyı Yapıları Uygulamaları

1 Ağustos 2013

T.C.
UlaŖtırma Denizcilik ve
HaberleŖme Bakanlığı

18/10/1982 tarihli Anayasa'nın 43'ncü maddesi;

- Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.
- Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.

Bu dayanakla çıkartılan **Kıyı Kanunu'nun amacı**; deniz, tabii ve suni göl ve akarsu kıyıları ile bu yerlerin etkisinde olan ve devamı niteliğinde bulunan sahil şeritlerinin doğal ve kültürel özelliklerini gözeterek koruma ve toplum yararlanmasına açık, kamu yararına kullanma esaslarını tespit etmektir.

TANIMLAR:

Kıyı çizgisi : Deniz, tabii ve suni göl ve akarsularda, taşkın durumları dışında, suyun karaya değdiği noktaların birleşmesinden oluşan çizgidir.

Kıyı kenar çizgisi : Deniz, tabii ve suni göl ve akarsularda, kıyı çizgisinden sonraki kara yönünde su hareketlerinin oluşturulduğu kumluk, çakıllık, kayalık, taşlık, sazlık, bataklık ve benzeri alanların doğal sınırır.

Kıyı : Kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasında kalan alandır.

Dar kıyı : Kıyı kenar çizgisinin, kıyı çizgisi ile çakışması durumudur.

Sahil şeridi : Kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde yatay olarak en az 100 metre genişliğinde belirlenen alandır. (Kıyı Kanunu öncesindeki plan ve yapılaşmalara yönelik "kısmi yapılaşma" tanımı bu alanı kapsar)

Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliği 2013 değişiklikleri:

(Liman ve Kruvaziyer liman tanımları önceden olduğu gibi)

Su Ürünlerini Üretim ve Yetiştirme Tesisi, Sosyal ve Teknik Altyapı Tesisleri, Denize İniş Rampaları, Tekne İmal ve Bakım Yeri, Çekek Yeri, Tersane, Yat Limanı, Balıkçı Barınağı, Rekreatif Alanlar

DENİZ

..... KİYİ ÇİZGİSİ

KIYI

..... KİYİ KENAR ÇİZGİSİ

SAHİL ŞERİDİ

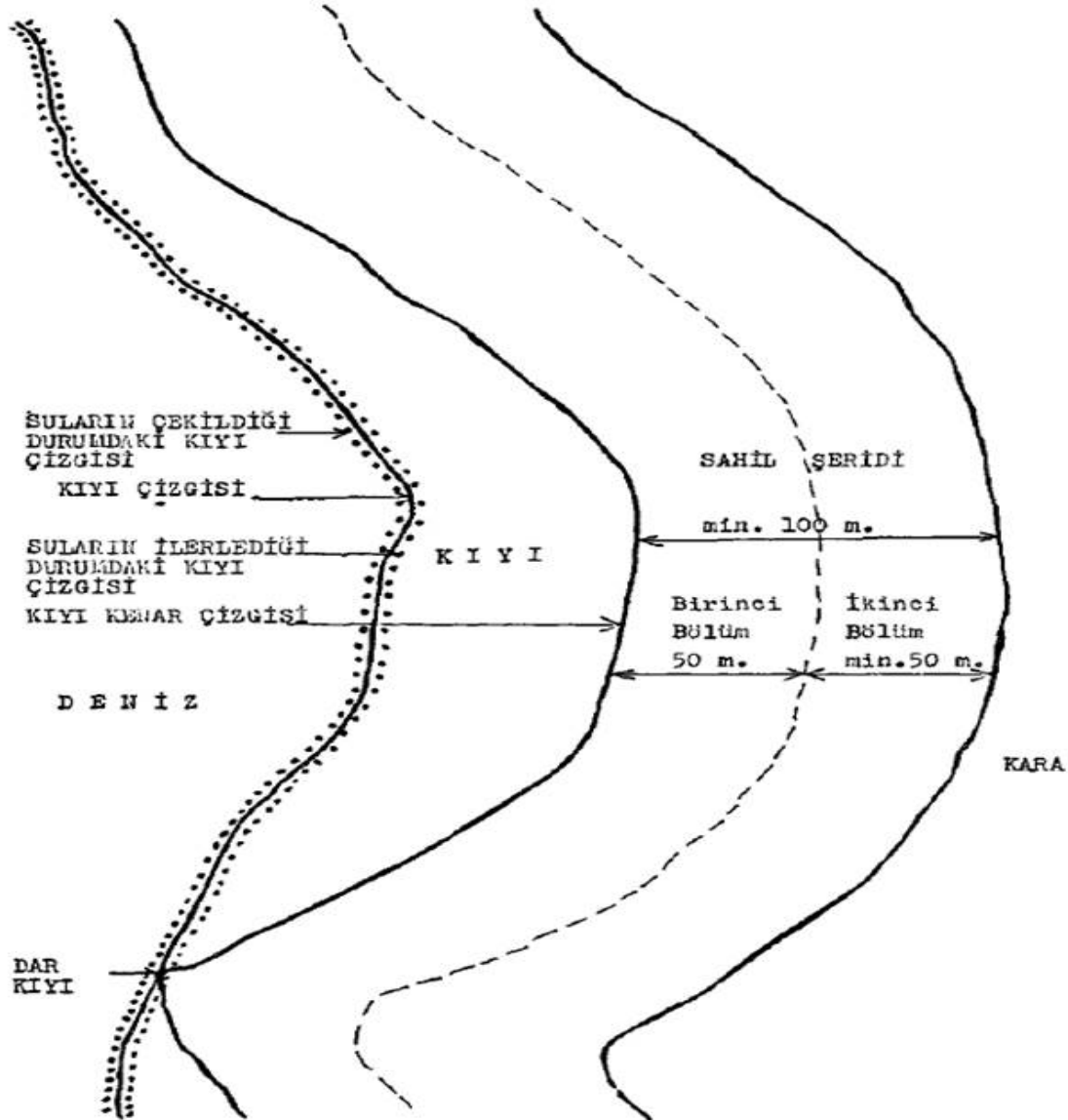
En az 100 metre

.....

Kıyı Kanunu'na Göre Kıyı

KIYI ÇİZGİSİ, KIYI, KIYI KENAR ÇİZGİSİ, DAR KIYI,
SAHİL ŞERİDİ TANIMLARINI GÜSTERİR KROKİ

- Kıyılarda, sahil şeritlerinde ve doldurma ve kurutma yoluyla kazanılacak alanlarda **uygulama imar planı kararı** ile yapılabilecek yapılar Kıyı Kanununun 6, 7 ve 8'inci maddelerinde tanımlanmıştır.
- İmar konusu ise 3194 sayılı İmar Kanunu ile belirlenmiştir.
- Kıyıda imar planının hazırlanabilmesi için kıyı kenar çizgisinin tespiti gerekmektedir.
- Kıyı Kanununun 9'uncu maddesinde bu çizginin nasıl tespit edileceği açıklanmıştır.
- Kıyı kenar çizgisi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

Sahil Şeritlerinde Planlama:

- Sahil şeritlerinde yapılacak yapılar kıyı kenar çizgisine en fazla 50 metre yaklaşabilir.
- Yaklaşma mesafesi ve kıyı kenar çizgisi arasında kalan alanlar, ancak yaya yolu, gezinti, dinlenme, seyir ve rekreatif amaçla kullanılmak üzere düzenlenebilir.
- Sahil şeritlerinin derinliği, 100 metre mesafeden az olmamak üzere, sahil şeridindeki ve sahil şeridi gerisindeki kullanımlar ve doğal eşikler de dikkate alınarak belirlenir.
- Taşıt yolları, sahil şeridinin kara yönünde yapı yaklaşma sınırı gerisinde kalan alanda düzenlenebilir.
- Sahil şeridinde yapılacak yapıların kullanım amacına bağlı olarak yapım koşulları yönetmelikte belirlenir. Sahil şeridinde toplum yararına açık olmak şartıyla konaklama hariç günü birlik turizm yapı ve tesisleri yapılabilir.
- Sahil şeridinin ikinci bölümünde yapılabilecek tesisler ise kıyı ve ilk 50 metredekilere ilave olarak; günübirlik turizm yapı ve tesisleri olup, emsal 0.20' yi, bir (1) katı, H=4.50 metreyi, asma katlı yapılması halinde H=5.50 metreyi geçmemek üzere plan kararları getirilebilir. Ayrıca, kıyı ve deniz güvenliğini sağlamak amacıyla lojman, konaklama ve benzeri tesisler içermek üzere inşa edilecek karakol ve bu gibi güvenlik yapıları yer alabilir. (Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliği)

Kıyının Korunması, Yapı Yasağı ve Kıyıda Yapılacak Yapılar

- Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, telörgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz.
- Kıyılarda, kıyıyı değiştirecek boyutta kazı yapılamaz; kum, çakıl vesaire alınamaz veya çekilemez.
- Kıyılara moloz, toprak, curuf, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve artıklar dökülemez.

Kıyıda, uygulama imar planı kararı ile;

1-İskele, liman, barınak, yanaşma yeri, rıhtım, dalgakıran, köprü, menfez, istinat duvarı, fener, çekek yeri, kayıkhanesi, tuzla, dalyan, tasfiye ve pompaj istasyonları gibi, kıyının kamu yararına kullanımı ve kıyıyı korumak amacıyla yönelik alt yapı ve tesisler.

2-Faaliyetlerinin özellikleri gereği kıyıdan başka yerde yapılmaları mümkün olmayan tersane, gemi söküm yeri ve su ürünlerini üretim ve yetiştirme tesisleri gibi, özelliği olan yapı ve tesisler, (Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliği gereği; tekne imal yeri, denize iniş rampaları, yat limanı, kruvaziyer liman, balıkçı barınağı ve çekek yeri).

3-Yukarıdaki kullanımların tamamlayıcısı niteliğinde ve yapılması zorunlu alt ve üst yapı ve tesisleri yapılabilir. Günöbirlik turizm yapı ve tesisleri yapılamaz. Hangar, atölye, kontrol kulesi ve deniz feneri gibi bakım-onarım ve teknik altyapı yapılarının yükseklikleri ve yapılaşma şartları, teknik gerekçeler ve uluslararası standartlar gözetilerek imar planı kararları ile belirlenir. Ancak taban alanı 6 metrekareyi geçmeyen kontrol kulesi ve deniz fenerleri için yapının fenni ve teknik sorumluluğu ilgili idaresinde olmak kaydıyla imar planı aranmaz. Sahil şeridinin ikinci bölümünde ve sahil şeridi gerisinde kalan özel kullanımlara ait arıtma tesisleri kıyıda yapılamaz. (Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliği)

4-Kıyılarda ayrıca uygulama imar planı yapılmadan sabit olmayan duş, gölgelik, soyunma kabini, aralarında en az 150 metre mesafe olmak kaydı ile 6 m² 'yi geçmeyen büfe ve kirletici etkisi olmayan fosseptik yapımını gerektirmeyen seyyar tuvalet ve ahşap iskeleler yapılabilir. (Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliği)

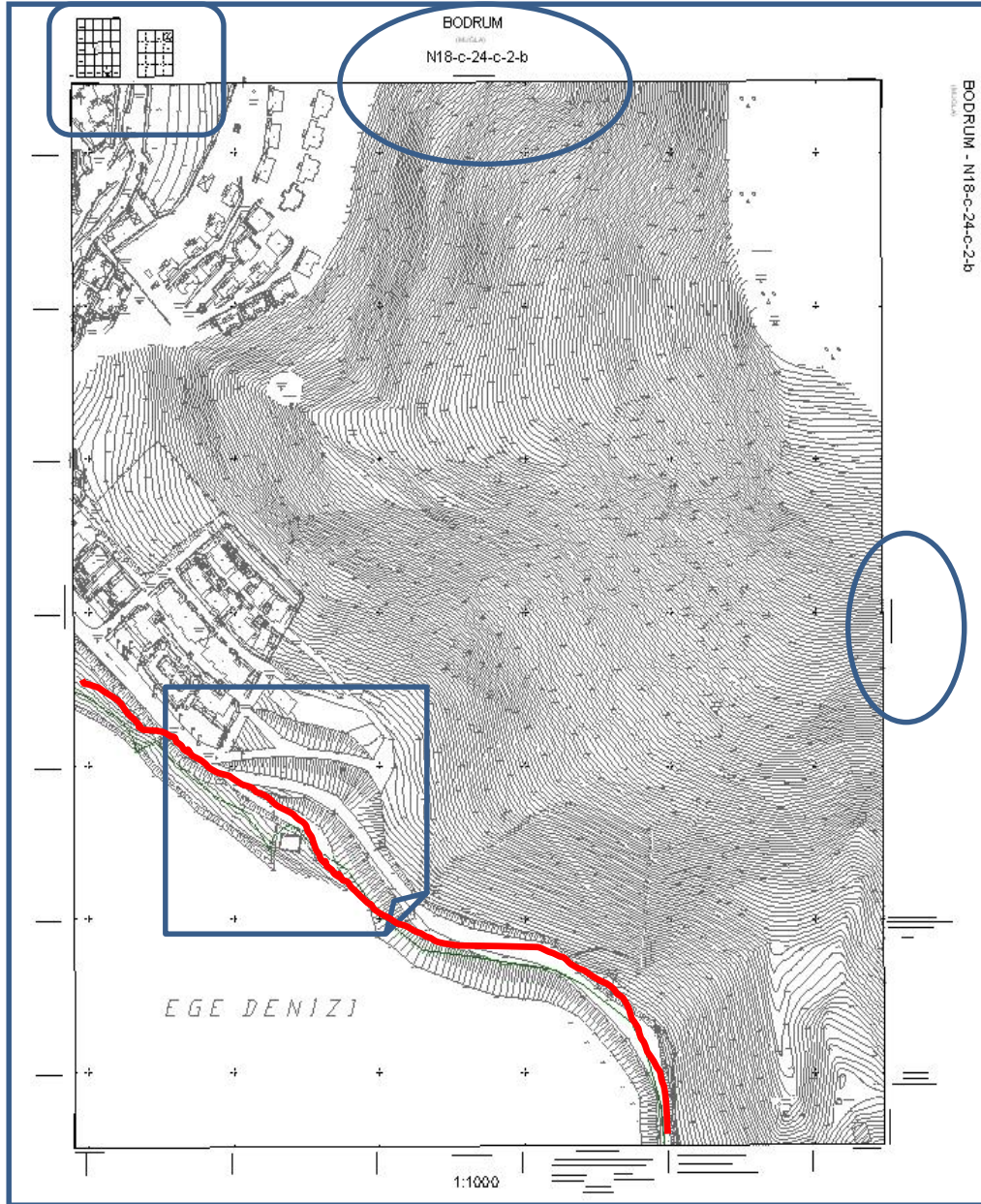
5-Kruvaziyer limanlar ve yat limanlarının ilgili altyapı, üstyapı tesisleri ile konaklama ve alışveriş yerleri,

6-Spor aktiviteleri ve organizasyonların yapılmasına/yaptırılmasına yönelik spor tesisleri ve zorunluluk arz eden durumlarda bunların tamamlayıcı konaklama tesisleri,

7-Özelleştirme kapsam ve programına alınan alanlardaki kruvaziyer limanlar ve yat limanları.

- Yapılacak yatırım Turizm Alan ve Merkezleri ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi içinde ve turizm amaçlı ve turizm tesisinin devamı veya tamamlayıcısı niteliğinde ise Kültür ve Turizm Bakanlığı,
- Özelleştirme kapsamında yer alan tesisler için Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
- Yukarıda belirtilen yerler dışındaki tüm alanlarda ve bütünleşik kıyı alanları planlamalarında Çevre ve Şehircilik Bakanlığıdır.

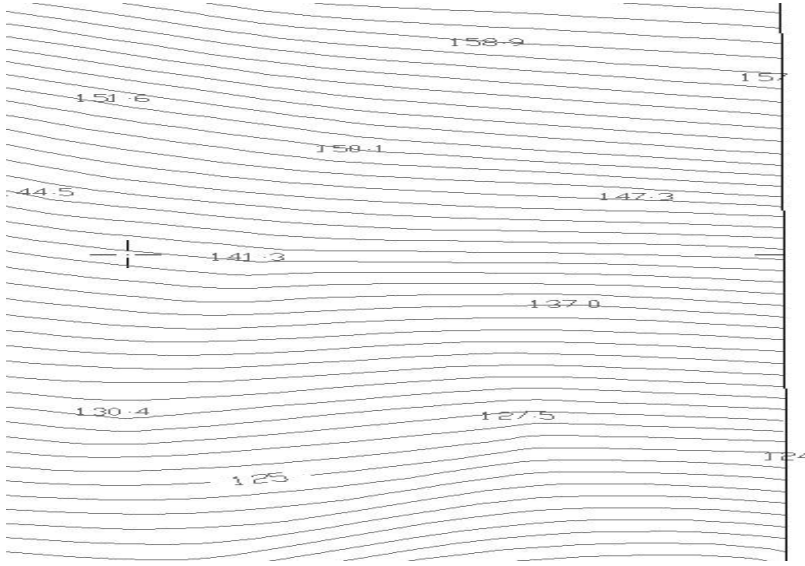

Halihazır paftası genel görünüm

PAFTA NUMARASI

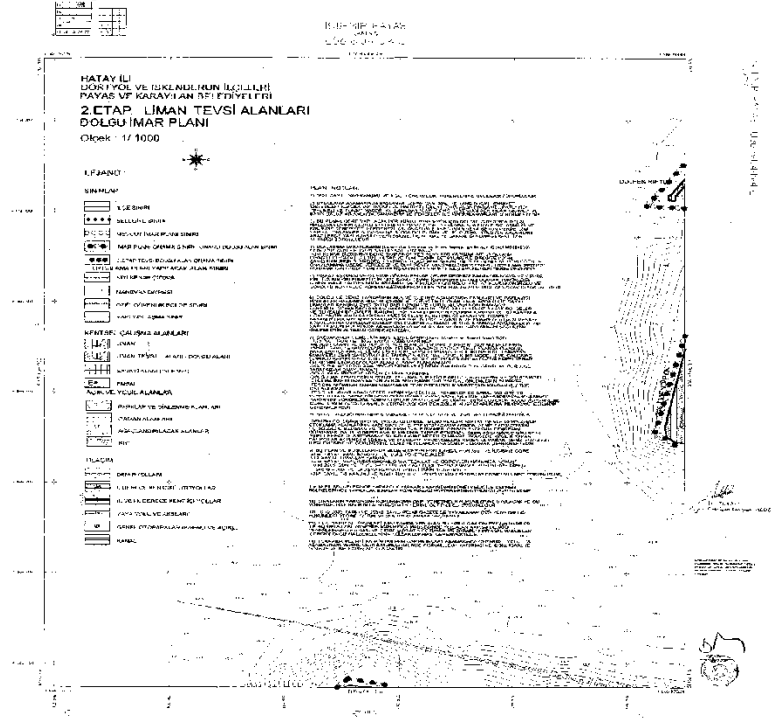
BODRUM
(MUĞLA)
N18-c-24-c-2-b
N18-c-24-b-3-c

BİTİŞİK PAFTANIN NUMARASI

N18-C-25-d-1-a

Lejant gösterimi ve plan notları

- Paftanın sağ tarafında halihazır onayı yer alır.
- Paftanın sağ tarafında kıyı kenar çizgisi onayı yer alır.
- Plan onayı paftanın arkasında yer alır.

KIYI YAPILARI YATIRIMLARINDA İZLENEN PROSEDÜR

-Kıyılarımızda planlanan kıyı tesisleri ile ilgili prosedür ve yatırım süreci 06.07.2011 tarih ve 27986 sayılı Resmî Gazete yayımlanan “**Kıyı Yapı ve Tesislerinde Planlama ve Uygulama Sürecine İlişkin Tebliğ**” çerçevesinde yürütülmektedir.

-Bu Tebliğ; kıyı ve sahil şeridinde 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve ilgili mevzuatı uyarınca yapı ve tesis yapmak için; imar plânı ve uygulama projesi onaylanmasına, kullanma izni veya irtifak hakkı alınmasına, yapı ruhsatına, inşaat ve uygulama safhasına, yapı kullanma izni, yatırım veya işletme belgesi ve işletme-geçici işletme-kısmi işletme izni verilmesine ilişkin iş ve işlemleri ve bu süreçlerdeki bütün kurum ve kuruluşların sürecini kapsamaktadır.

TEBLİĞ KAPSAMINDA BAŞVURU SÜRECİ

1. Yatırımcı tarafından Yatırım Teklif Dosyası (YTD) ile Valiliğe başvurulur,
2. YTD Valilikçe 15 gün içerisinde incelenir ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir.
(Ön izin ve Kıyı Kenar Çizgisi yoksa, bu süreçte netleştirilir),
3. Çevre ve Şehircilik Bakanlığında 15 gün içerisinde incelenir ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine gönderilir,
4. İlgili kurum ve kuruluşlar görüşlerini 45 gün içerisinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bildirirler,
5. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görüşler çerçevesinde imar planını 15 gün içerisinde onaylar.

TALEP EDİLEN İŞLEM

- **3621/3680 sayılı Kıyı Kanunu** uyarınca **Kıyı Kenar Çizgisinin deniz tarafında** kalan alan için hazırlanan **kıyı yapısı amaçlı imar planları**, planı onaylayacak İdare (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı) tarafından ilgili kurum görüşlerine sunulmaktadır.

(Tesis bütünlüğünün korunması açısından teklif planlarda, kıyı kenar çizgisinin kara tarafını da içeren planlamalar bulunabilmektedir).

YERİNDE İNCELEMENİN YAPILMASI VE GÖRÜŞ HAZIRLANMASI

Kıyı yapısı amaçlı imar planları için görüş oluşturulabilmesi için:

- **15.03.2009** tarihli ve **27170** sayılı **Resmi Gazete’de yayımlanan 2009/2** numaralı **“Kıyı Tesisi Yapım Taleplerinin Değerlendirilmesine Dair Tebliğ”** gereği yerinde inceleme yapılmakta ve rapor tutularak görüş hazırlanmaktadır.
- Sözü edilen yerinde inceleme, **2009/2 no’lu** Tebliğ gereği kurulan **İnceleme, Tespit ve Denetim Komisyonu (İTDK)** marifetiyle, biri ilgili bölgenin **Liman Başkanı** olmak üzere **en az 3 kişiden oluşan heyet** ile yapılmaktadır.
- Taleple ilgili Bakanlığımızın nihai görüşünün oluşturulabilmesi için, 12/11/2012 tarihli ve 17374 sayılı Bakanlık Makamı Olur’u gereği, Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü’nden de görüş talep edilmektedir. Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü, teklif planın Bakanlığımız projelerine etkisini temel alarak görüş oluşturmaktadır. Hazırlanan yerinde inceleme raporlarının ve Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü görüşünün, Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğüne ulaşmasını müteakip **Bakanlık Makamı Olur’u** alınarak, hazırlanan nihai görüş, imar planını onaylayacak ilgili İdare’ye bildirilmektedir.

- “Teklif edilen kıyı yapısına yönelik görüş oluşturulabilmesi için”: imar planı çizim ve yazım tekniğine uygun bir biçimde **plan, lejant, plan notları veya plan açıklama raporunda;**
 - **Plan Onama Sınırları,**
 - **Kıyı Kenar Çizgisi,**
 - **Planlanan Kıyı Yapısı,**
 - **Kıyı Yapısının Kullanım Amacı,**
 - **Deniz Aracı Yanaşma Yerleri,**
 - **Taş Dolgu Olan Yerler,**belirli olmalıdır.
- Bu bilgilerin bulunmadığı teklif planlar için görüş oluşturulabilmesi için plana bu bilgilerin eklenmesi istenilmelidir. Bunun yanı sıra, teklif edilen kıyı yapısının mevcut bir tesisin ilavesi olması durumunda, bu **tesisin önceden planlanmış bölümünün de plan paftasında bulunması** uygun olacaktır. Teklif kıyı yapısına komşu tesisler bulunması durumunda, **komşu tesisleri (planı onaylı ve/veya mevcut) gösteren üst ölçekli bir bilgi paftası** talep edilebilir.

Yerinde İnceleme Esnasında Oluşturulacak Görüşün İçeriği:

Verilen görüşlerde bulunması gereken unsurlar şu şekildedir:

- **655 no’lu KHK** içerisinde bulunan Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü görev ve yetkileri çerçevesinde; **“çevrenin, denizin ve kıyı şeridinin korunması ilkesini gözeterek”**, **kıyının fiziksel özellikleri ve üzerinde bulunan mevcut kullanımlar** dikkate alınarak teklifin değerlendirilmesi,
- Teklif edilen **kıyı yapısının büyüklük, konum ve şekil** itibariyle, talebin bulunduğu yöredeki **rüzgar, akıntı ve derinlikler** dikkate alınarak, **yakın çevredeki mevcut veya onaylı plan olan ancak henüz inşa edilmemiş tesisler** ile etkileşimine göre yapılacak **“seyir emniyeti ve deniz güvenliği”** açısından tespitler,
- Teklif edilen kıyı yapısına deniz aracı yanaştırılması halinde içeriği:
 - **Liman / İskele / Rıhtım (farklı yük tipleri ve yolcu açısından kullanım şekline göre ayrıışmaktadır)**
 - **Boru hattı ve Şamandıra tesisi**
 - **Yat limanı**
 - **Balıkçı barınağı**şeklinde olabilmektedir.

- Bu yapıların kendileri mahsus **fiziksel özellikleri ve kullanım amaçları** ile, **kıyı yapısına yanaşacak deniz araçları ve tesis kapasiteleri** dikkate alınarak, yapılması planlanan kıyı tesisinin bulunduğu kıyı bölgesine göre **yatırımın ekonomik açıdan uygunluğu, fizibilitesi ve tesisin kara yönündeki geri saha bağlantıları** açısından tespitler yapılmalıdır.
- Teklif kıyı yapısının deniz aracı yanaşmayan yapılar olan: **güneşlenme iskelesi, kıyı düzenlemesi ve kıyı koruma yapıları** olması halinde teklifin incelenmesi esnasında söz konusu kıyı yapısının **deniz aracı yanaştırılmasına yönelik donanımları içermemesi** dikkate alınarak, **çevresel boyutlar ve yöredeki deniz trafiğine etkileri** açısından değerlendirilmesi gereklidir.

- Özellikle **limancılık** faaliyetlerine yönelik **dolgu alanı, iskele ve rıhtım gibi kıyı yapısı** taleplerinde (**yeni tesis veya ilave tesis büyütmesi**), geri sahada önemli yük üretimi bulunan sanayi tesisleri ile enerji üretim tesislerinin hammadde ihtiyacını karşılamaya yönelik kendi yüklerini elleçleme dışındaki liman gelişim taleplerinin, ülkesel ve bölgesel ihtiyaçları karşılayacak nitelikte olanları uygun görülebilmektedir.
- **Kıyı düzenlemesi** taleplerinde, amatör denizciler için **denize iniş rampalarının** ve geri saha bağlantısının, ihtiyaç duyulan ve yörenin deniz ve kıyı özelliklerine uyan yerlerde önerilerek plana eklenmesi gerekmektedir.
- **Kıyı düzenlemeleri ve turistik tesis iskelelerinde** ise, deniz aracı yanaşması olmaksızın ve kıyının taşlık olması sebebiyle kullanılmadığı durumlarda planlama yapılması şartıyla, doğal kumsal yapısına en az etki edecek şekilde planlama yapılmış olması ve güneşlenme iskelelerinin geri sahadaki tesislerin gereksinimi dahilinde olmasına dikkat edilmelidir.

Kıyı Kanunu Uyarınca Hazırlanan “Kıyı Yapıları İmar Planları” İçin Yerde İnceleme Yapılması ve Görüş Oluşturulması:

Talep Edilen İşlem:

3621/3680 sayılı Kıyı Kanunu uyarınca **Kıyı Kenar Çizgisinin deniz tarafında** kalan alan için hazırlanan **kıyı yapısı amaçlı imar planları**, planı onaylayacak İdare (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı) tarafından görüşe sunulmaktadır (Tesis bütünlüğünün korunması açısından teklif planlarda, kıyı kenar çizgisinin kara tarafını da içeren planlamalar bulunabilmektedir).

ve/veya mevcut) gösteren üst ölçekli bir bilgi paftası talep edilebilir.

Yerinde İncelemenin Yapılması ve Görüş Hazırlanması:

Kıyı yapısı amaçlı imar planları için görüş oluşturulabilmesi için: **15.03.2009 tarihli ve 27170 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2009/2 numaralı “Kıyı Tesisleri Yapım Taleplerinin Değerlendirilmesine Dair Tebliğ”** gereği yerinde inceleme yapılmakta ve rapor tutularak görüş hazırlanmaktadır.

Sözü edilen yerinde inceleme, **2009/2 no’lu** Tebliğ gereği kurulan **İnceleme, Tespit ve Denetim Komisyonu (İTDK)** marifetiyle, biri ilgili bölgenin **Liman Başkanı** olmak üzere **en az 3 kişiden oluşan heyet** ile yapılmaktadır.

Taleple ilgili Bakanlığımızın nihai görüşünün oluşturulabilmesi için, 12/11/2012 tarihli ve 17374 sayılı Bakanlık Makamı Olur’u gereği, Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü’nden de görüş talep edilmektedir. Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü, teklif planın Bakanlığımız projelerine etkisini temel alarak görüş oluşturmaktadır.

Hazırlanan yerinde inceleme raporlarının ve Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü görüşünün, Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğüne ulaşmasını müteakip Bakanlık Makamı Olur’u alınarak, hazırlanan nihai görüş, imar planını onaylayacak ilgili İdare’ye bildirilmektedir.

“Teklif edilen kıyı yapısına yönelik görüş oluşturulabilmesi için”: imar planı çizim ve yazım tekniğine uygun bir biçimde **plan, lejant, plan notları veya plan açıklama raporunda;**

**Plan Onama Sınırları,
Kıyı Kenar Çizgisi,
Planlanan Kıyı Yapısı,
Kıyı Yapısının Kullanım Amacı,
Deniz Aracı Yanaşma Yerleri,
Taş Dolgu Olan Yerler,**

belirli olmalıdır. Bu bilgilerin bulunmadığı teklif planlar için görüş oluşturulabilmesi için plana bu bilgilerin eklenmesi istenilmelidir. Bunun yanısıra, teklif edilen kıyı yapısının mevcut bir tesisin ilavesi olması durumunda, bu **tesisin önceden planlanmış bölümünün de plan paftasında bulunması** uygun olacaktır. Teklif kıyı yapısına komşu tesisler bulunması durumunda, **komşu tesisleri (planı onaylı**

-SON-

TEŞEKKÜR EDERİM